

1 Inzicht

1.1 *Means-ends analysis*

Deze strategie, zoals beschreven door Newel & Simon (1972), schrijft simpelweg voor dat elke keer die stap genomen moet worden die het dichtst het doel nadert. Deze strategie is goed toe te passen op problemen die formeel te beschrijven zijn; zoals daar zijn de bekende torens van Hanoi; en de wolf, het schaap en de sla.

Echter, het schatten welke stap het meeste winst geeft om het doel te bereiken is niet altijd triviaal. In feite zwijgt deze ‘strategie’ dus over het moeilijkste gedeelte.

1.2 Gestalt benaderingen

Volgens de gestalttheorieën gaat het om het probleem als geheel, en werkt probleem oplossen dus niet op de afzonderlijke onderdelen ervan.

Volgens moderne benaderingen is er een duidelijk onderscheid tussen het oplossen van normale problemen en problemen die inzicht vereisen. In het laatste geval zijn proefpersonen opvallend slecht in staat te voorspellen hoe succesvol de uitkomst zal zijn. Verder blijkt ook dat wanneer inzicht benodigd is, proefpersonen pas op het laatste moment, als ze de oplossing gevonden hebben, aangeven vooruitgang te bieden. Bij de andere problemen is er wel een stijgende lijn wat betreft vertrouwen dat de oplossing gevonden zal worden.

1.3 Niets-bijzonders benadering

Andere wetenschappers geloven dat inzicht geen bijzonder fenomeen is, maar slechts een succesvol product van een gewoon denkproces. Ze wijzen erop dat het ook voorkomt dat de oplossing van bijvoorbeeld algebraïsche problemen plotseling wordt gevonden, of dat een inzichtprobleem toch geleidelijk wordt opgelost.

1.4 *Three-process* benadering

Een andere benadering lijkt een synthese te vormen tussen de vorige twee benaderingen. Inzicht gebruikt dezelfde soort processen als normale gedachtenprocessen, maar het resultaat gaat voorbij aan wat normaalgezien bereikt wordt. Hierna kan het probleem mogelijk anders worden ervaren.

De drie processen zijn het selectief verwerken van informatie, zowel van het probleem als mogelijk voorkennis; ten tweede vergelijkingen die gemaakt kunnen worden tussen de beschikbare elementen van informatie; en als laatste de bewerkingen die toegepast kunnen worden op de elementen van het probleem. Een vaak terugkerend valstrik is dat gereedschap bijvoorbeeld op een totaal ongewone manier gebruikt moet worden om het op te lossen – in dat geval is het probleem vaak vrij makkelijk, maar staren mensen er zich toch blind op.

1.5 Bronnen

1999, Sternberg, Robert. Cognitive Psychology 2nd edition.